นโยบายกระทรวงแรงงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

“MOL พลิกโฉมตลาดแรงงานไทย”

พลิกโฉมแรงงาน และสถานประกอบการ

1 ส่งเสริมการมีงานทำ และการจ้างงาน ยกระดับคุณภาพชีวิตแรงงาน

- ผลักดันการขยายตลาดแรงงานไทยในต่างประเทศ แรงงานไทยในต่างประเทศได้รับสิทธิประโยชน์และความคุ้มครองอย่างเป็นธรรม
- ประชาสัมพันธ์ และประสานการจัดทำข้อมูลประวัติของนายจ้าง ป้องกันแรงงานถูกล่อลวงและเอารัดเอาเปรียบจากการไปทำงานในต่างประเทศ
- กระตุ้น/ส่งเสริม/รักษาการจ้างงาน ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ
- สนับสนุนผู้ประกอบการให้เข้าถึงแหล่งเงินทุน สนับสนุนสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ
- จัดตั้งสถาบันทางการแพทย์เพื่อผู้ประกันตน / จัดหาที่อยู่อาศัยให้กับผู้ประกันตน เพื่อส่งเสริมการใช้ระบบประกันสังคมเป็นแรงจูงใจในการทำงาน

2 ยกระดับฝีมือและพัฒนาทักษะแรงงาน ลงทุนด้านการพัฒนาทุนมนุษย์เพื่อรองรับเศรษฐกิจใหม่

- ยกระดับผลิตภาพแรงงาน เปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะตามความต้องการ
- มุ่งเน้นการพัฒนาแรงงานสมรรถนะสูง ทักษะด้านดิจิทัล ในพื้นที่ EEC และอุตสาหกรรมเป้าหมาย
- ส่งเสริมการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานในเศรษฐกิจระดับชุมชน สินค้าอุตสาหกรรมในชุมชน วิสาหกิจชุมชน

3 เร่งรัดการดูแลแรงงานนอกระบบ แรงงานสูงอายุ และแรงงานคนพิการ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น และช่วยสร้างเศรษฐกิจของประเทศ

- สร้างแรงจูงใจให้ภาครัฐและภาคเอกชนจ้างงานแรงงานนอกระบบ แรงงานสูงอายุ และแรงงานคนพิการมากขึ้น ให้เข้ามาเป็นแรงงานในระบบ
- สนับสนุนการฝึกอบรม และฝึกอาชีพที่เหมาะสมกับแรงงานสูงอายุและแรงงานคนพิการ

4 เร่งรัดการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวและป้องกันการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน เพื่อมุ่งสู่การเป็น Tier 1

- เพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายด้านแรงงาน ตรวจการทำงานของแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าว ตลอดจนสถานประกอบการกลุ่มเสี่ยงอย่างครอบคลุมและทั่วถึง
- เร่งรัดการบริหารจัดการการทำงานของแรงงานต่างด้าว และส่งเสริมการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวอย่างเป็นระบบ

5 เร่งรัดการป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการ

- ป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการ ผ่านกลไกกระทรวงแรงงาน ได้แก่ ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งระบบดูแลสุขภาพจิตในสถานประกอบการ / อาสาสมัครแรงงาน / บัณฑิตแรงงาน / โครงการ TO BE NUMBER ONE / โครงการโรงงานสีขาว / โครงการ มยส.

6 บูรณาการความร่วมมือทุกภาคส่วนในการให้บริการด้านแรงงาน พัฒนาและปรับปรุง ระบบค่าจ้างและรายได้ สวัสดิการ สิทธิประโยชน์ และความปลอดภัยในการทำงาน

- ส่งเสริมมาตรการให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมการกำหนดกลยุทธ์การพัฒนากำลังคน
- สร้างระบบการศึกษาที่เชื่อมโยงกับตลาดแรงงาน
- ส่งเสริมความร่วมมือภาครัฐ ภาคเอกชน และผู้นำชุมชน
- ส่งเสริมสวัสดิการด้านแรงงาน และสิทธิประโยชน์ตามระบบประกันสังคม และความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน

7 สื่อสารเชิงรุกด้านแรงงาน เพื่อให้แรงงานรับรู้บริการของกระทรวงแรงงานและสิทธิประโยชน์แรงงาน

- ออกตรวจสถานประกอบการ ส่งเสริมแรงงานสัมพันธ์เชิงรุก รับฟังปัญหาและข้อเสนอแนะสร้างความเข้าใจที่ดีในระบบแรงงานสัมพันธ์
- ประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อภาคแรงงานอย่างทั่วถึงผ่านระบบดิจิทัล
- ส่งเสริมการเข้าสู่มาตรฐานแรงงานไทยและมาตรฐานความปลอดภัยในการทำงาน

พลิกโฉมกระทรวงแรงงาน

1 เร่งรัดการพัฒนาระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ และนำเทคโนโลยีมาปรับปรุงการบริหารจัดการ รองรับการเป็นรัฐบาลดิจิทัล

- พัฒนาแพลตฟอร์มและเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลด้านแรงงาน ระหว่างหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อจับคู่อุปสงค์และอุปทานแรงงาน ผ่านระบบชุดข้อมูลทักษะและความสามารถของแรงงาน
- พัฒนาแพลตฟอร์มด้านการศึกษาและการพัฒนาทักษะแรงงานให้เชื่อมโยงการจ้างงาน
- พัฒนาระบบแฟ้มสะสมผลงาน (Labor E-Portfolio) ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2 สร้างงานวิจัย นวัตกรรม ให้สอดคล้องกับบริบทใหม่ของภาคแรงงาน เพื่อยกระดับการให้บริการ

3 พัฒนา ปรับปรุง แก้ไขกฎหมายแรงงานให้สอดคล้องกับเศรษฐกิจ สังคม และโครงสร้างภาคแรงงานของโลกใบใหม่

- ผลักดัน ร่างพ.ร.บ.คุ้มครองแรงงานอิสระ พ.ศ. .... มุ่งเป้าหมายการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตและคุ้มครองแรงงานนอกระบบ
- เร่งรัดปรับปรุงกฎหมายประกันสังคม ผลักดันการปรับปรุง พ.ร.บ. ประกันสังคม กรณีชราภาพ (3 ขอ)
- เร่งรัดปรับปรุง แก้ไขกฎหมายแรงงานในปัจจุบันให้รองรับรูปแบบการทำงานที่เปลี่ยนแปลงไป / พัฒนากฎหมายแรงงานฉบับใหม่ๆ เพื่อให้สามารถบังคับใช้กับรูปแบบการทำงานในโลกยุคดิจิทัล

4 พัฒนาบุคลากรกระทรวงแรงงานให้มีสมรรถนะสูงและมีธรรมาภิบาล

- สร้างบุคลากรชั้นนำ (ครูสอนหลักสูตร) สำหรับการพัฒนาทักษะให้กับแรงงาน
- ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญ มีองค์ความรู้สามารถส่งเสริมการพัฒนากำลังแรงงานของประเทศได้ นำไปสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ ขับเคลื่อนการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- สร้างเครือข่ายการทำงานคู่ขนานกับภาคเอกชนที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น นำไปสู่การพัฒนาแรงงานและขีดความสามารถในการแข่งขันของธุรกิจ มุ่งสู่การสร้างความแข็งแกร่งให้กับเศรษฐกิจของประเทศ

สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน
กองยุทธศาสตร์และแผนงาน

นโยบายกระทรวงแรงงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
“MOL พลิกโฉมตลาดแรงงานไทย”

การแพร่ระบาดของโรค COVID – 19 ที่ผ่านมานั้น ถือเป็นตัวเร่งให้เกิดการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารอย่างก้าวกระโดด และได้ถูกนำไปใช้ในทุกสาขาอุตสาหกรรมและบริการทั่วทุกมุมโลก สร้างโลกยุคดิจิทัลที่สมบูรณ์ ส่งผลต่อระบบโครงสร้างพื้นฐานและระบบเศรษฐกิจในโลกยุคใหม่ โดยเฉพาะในภาคแรงงาน ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ สร้างความตระหนักให้ภาคธุรกิจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องปรับเปลี่ยนการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย กระทรวงแรงงานมีบทบาทสำคัญในการบริหารกำลังแรงงาน ควบคู่ไปกับการดูแลส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตและคุ้มครองแรงงานให้มีความสุขอย่างยั่งยืน

เมื่อพิจารณาภาพรวมด้านแรงงานของประเทศไทยในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ พบว่าดีขึ้น ภายหลังจากที่ได้รับผลกระทบรุนแรงจากการแพร่ระบาดของโรค COVID – 19 สะท้อนจากข้อมูลของสำนักงานประกันสังคม พบว่า ปี ๒๕๖๕ การจ้างงานขยายตัวร้อยละ ๒.๘๖ จากปีก่อน โดยเพิ่มขึ้น ๓๑๗,๓๓๐ คน และแนวโน้มการเลิกจ้างในระบบประกันสังคมหดตัวค่อนข้างสูงที่ร้อยละ ๖๕.๙๕ จากปีก่อนหน้า โดยลดลง ๕๙,๙๖๖ คน เมื่อพิจารณาการว่างงานกับอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ (GDP) พบว่า GDP เติบโตร้อยละ ๒.๕ ในขณะที่มีอัตราการว่างงานเพียงร้อยละ ๑.๓๗ ในส่วนของอัตราการจ้างงานนอกภาคการเกษตรต่อกำลังแรงงานผู้มีงานทำอยู่ที่ ๗๐.๑๒ (ทำงานนอกภาคเกษตร ๒๗.๓๕ ล้านคน โดยเฉพาะในภาคบริการ ผู้ทำงานในภาคการเกษตร ๑๑.๖๖ ล้านคน) ดังนั้น ด้วยสถานการณ์แรงงานที่ดีขึ้น แสดงถึงแนวโน้มการพัฒนาภาคแรงงาน คือ

๑) พัฒนาภาคแรงงานต้องสอดรับกับโลกยุคดิจิทัล ที่นำระบบ AI และเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการประกอบธุรกิจ ส่งเสริมการจ้างงานและพัฒนาทักษะตามระบบ/รูปแบบการทำงาน/อาชีพใหม่ ๆ ที่สร้างประโยชน์ให้กับสถานประกอบการและแรงงานอย่างครอบคลุมทุกระดับ

๒) สนับสนุนการพัฒนาทุนมนุษย์ การพัฒนาทักษะอาชีพให้กับแรงงานนอกภาคเกษตร โดยเฉพาะในภาคบริการ และคำนึงถึงภาคเกษตรกรรมที่เคยเป็นอาชีพหลักของประชากรส่วนใหญ่ของประเทศไทย

๓) ให้ความสำคัญกับการพัฒนาแรงงานนอกระบบ โดยปี พ.ศ. ๒๕๖๔ มีจำนวนแรงงานนอกระบบ ๑๙.๖๐ ล้านคน ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามการเปลี่ยนแปลงของรูปแบบการทำงาน และอาชีพใหม่ ๆ รวมทั้งให้ความสำคัญกับประชาชนกลุ่มเปราะบาง อาทิ ผู้สูงอายุ และเยาวชนกลุ่มเด็ก NEETs ที่ไม่ได้อยู่ในการจ้างงาน ไม่ได้กำลังศึกษาหรือการฝึกอบรม

๔) คำนึงถึงความต้องการของสถานประกอบการในประเทศ ยังคงมีความต้องการจ้างแรงงานต่างด้าวอย่างต่อเนื่อง ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ

๕) ภายใต้แนวคิดกระทรวงแรงงานเป็นหน่วยงานขับเคลื่อนเศรษฐกิจและดูแลภาคสังคมให้แรงงานได้รับการส่งเสริมด้านรายได้ แรงงานได้รับความคุ้มครองได้รับความเป็นธรรมตามกฎหมาย มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและมีความสุขอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาประเทศมุ่งสู่ “ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน”

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ กระทรวงแรงงานกำหนดนโยบายที่มีความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals) , แนวโน้มการพัฒนาภาคแรงงานในยุคดิจิทัล , เศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (Bioeconomy, Circular Economy and Green Economy: BCG Model) , ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ กำหนดยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ในหมุดหมายที่ ๑๒ ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ดังนี้

<u>พลิกโฉมแรงงานและสถานประกอบการ</u>

๑. ส่งเสริมการมีงานทำ และการจ้างงาน ยกระดับคุณภาพชีวิตแรงงาน มีมาตรการ ดังนี้

- เร่งรัดและผลักดันการขยายตลาดแรงงานไทยในต่างประเทศ พร้อมทั้งทบทวนกฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้มีความทันสมัย และอยู่บนมาตรฐานเดียวกับต่างประเทศ เพื่อให้แรงงานไทยในต่างประเทศได้รับสิทธิประโยชน์และความคุ้มครองอย่างเป็นธรรม (หน่วยงานดำเนินการ : สป. กกจ.)

- ประชาสัมพันธ์ข้อมูลอย่างต่อเนื่อง และประสานการจัดทำข้อมูลประวัติของนายจ้าง ป้องกันแรงงานถูกล่อลวงและการถูกเอารัดเอาเปรียบ จากการส่งแรงงานไทยไปทำงานในต่างประเทศ ทั้งนี้ เป็นการเสริมช่องทางการนำรายได้เข้าประเทศ (หน่วยงานดำเนินการ : กกจ.)

- กระตุ้น ส่งเสริม รักษาการจ้างงาน รวมถึงบริการจัดหางานออนไลน์ผ่านเว็บไซต์ ได้แก่ smartjob.doe.go.th ไทยมีงานทำ.com ส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระให้แก่กลุ่มเป้าหมายให้หลากหลายมากขึ้น การรับงานไปทำที่บ้านแก่ผู้ว่างงาน และผู้จบการศึกษาใหม่ (หน่วยงานดำเนินการ : กกจ.)

- สนับสนุนผู้ประกอบการให้เข้าถึงแหล่งเงินทุน เพื่อรักษาสภาพการจ้างงาน และกระตุ้นเศรษฐกิจ สนับสนุนสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำให้แก่สถานประกอบการ ผ่านธนาคารและกองทุนต่าง ๆ เช่น กองทุนประกันสังคม กองทุนพัฒนาฝีมือแรงงาน และกองทุนเพื่อผู้รับงานไปทำที่บ้าน เป็นต้น (หน่วยงานดำเนินการ : ทุกหน่วยงาน)

- ส่งเสริมการใช้ระบบประกันสังคมเป็นแรงจูงใจการทำงาน โดยเฉพาะธุรกิจในสาขาที่ขาดแคลนแรงงาน ซึ่งนอกเหนือจากสิทธิประโยชน์ที่ผู้ประกันตนเคยได้รับตามกฎหมายแล้ว ตามดำริของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน (นายสุชาติ ชมกลิ่น) ที่ให้ความสำคัญต่อการยกระดับการดูแลคุณภาพชีวิตแรงงานของผู้ประกันตนให้ดีมากขึ้นกว่าเดิม (หน่วยงานดำเนินการ : สปส.)

๒. ยกระดับฝีมือและพัฒนาทักษะแรงงาน ลงทุนด้านการพัฒนาทุนมนุษย์ เพื่อรองรับเศรษฐกิจใหม่ ที่มีความท้าทายและมีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและตลอดเวลาตามกระแสการพัฒนาของเทคโนโลยี การพัฒนาแรงงานที่ตอบสนองโลกอนาคต จึงต้องมุ่งเน้นให้แรงงานมีความคล่องตัว มีความพร้อมสำหรับการเรียนรู้ การปรับตัวเข้ากับวิถีชีวิตใหม่ เพื่อประโยชน์ของแรงงาน ตอบโจทย์ความต้องการของตลาด รวมทั้งสนับสนุนให้เศรษฐกิจฟื้นตัวและเติบโตต่อไป มีมาตรการ ดังนี้

- เร่งรัดมาตรการยกระดับผลิตภาพแรงงาน มุ่งสู่การผลิตคนที่ตรงกับความต้องการ มีความสอดคล้องกับแนวคิดของภาคธุรกิจในปัจจุบันที่ให้ความสำคัญกับทุนมนุษย์ โดยการพัฒนาทักษะ (Skill Development) ที่เปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะแรงงานที่ตรงกับความต้องการของภาคธุรกิจ โดยเฉพาะทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการทำงานยุคใหม่ ช่วยสนับสนุนภาคธุรกิจ/รองรับการลงทุนในอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคตได้อย่างตรงเป้าหมายของภาคการผลิต สอดรับกับประเทศไทยมีดัชนีชี้วัดสภาพแวดล้อมดีอันดับที่ ๕๙ จาก ๑๐๔ ประเทศ (หน่วยงานดำเนินการ : กพร.)

- เร่งสนับสนุนการพัฒนาแรงงานที่มีสมรรถนะสูง โดยเฉพาะทักษะด้านดิจิทัล ในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษและในอุตสาหกรรมเป้าหมาย โดยเฉพาะในพื้นที่โครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ที่ประเทศไทยใช้เป็นพื้นที่พลิกฟื้นเศรษฐกิจ เพื่อชดเชยความเสียหายที่เกิดขึ้นจากโรค COVID – 19 โดยการต่อยอดและขยายแนวทางการพัฒนาทักษะบุคลากร ที่ภาคเอกชนโดยสถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมการออกแบบหลักสูตร ร่วมลงทุนในการฝึกอบรม ยกระดับการเรียนการสอนในสายอาชีพร่วมกับสถาบันการศึกษาและหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ถือเป็นการลงทุน

ด้านทรัพยากรมนุษย์ และเป็นการผลักดันการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ สอดรับแนวโน้มต่างประเทศสนใจมาลงทุนในพื้นที่ EEC มากขึ้น (หน่วยงานดำเนินการ : กพร.)

- ยกระดับและพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานเศรษฐกิจระดับชุมชน โดยการเพิ่มนวัตกรรมสินค้าอุตสาหกรรมในชุมชน วิสาหกิจชุมชน เพื่อส่งเสริมการสนับสนุนธุรกิจ SMEs ที่กระจายอยู่ทั่วประเทศ ช่วยกลุ่มแรงงานคืนถิ่นที่ยังไม่กลับเข้าสู่ระบบงานเดิม และช่วยการฟื้นตัวของเศรษฐกิจฐานราก พบปัญหาสินค้าระดับชุมชนส่วนใหญ่ยังไม่สามารถก้าวสู่ตลาดโลกได้ เนื่องจากยังขาดการพัฒนาแบรนด์ที่มีสินค้าหลากหลายแต่มีเอกลักษณ์ร่วมกัน ขาดการพัฒนาต่อยอดจากฐานภูมิปัญญาท้องถิ่น ขาดการปรับปรุงสินค้าให้มีมาตรฐานที่จะทำให้ลูกค้าซื้อซ้ำหรือบอกต่อ และขาดการตั้งราคาที่สอดคล้องกับต้นทุน (หน่วยงานดำเนินการ : สป. กกจ. กพร.)

๓. เร่งรัดการดูแลแรงงานนอกระบบ แรงงานสูงอายุ และแรงงานคนพิการ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น และช่วยสร้างเศรษฐกิจของประเทศ มีมาตรการ ดังนี้

- เร่งรัดมาตรการสร้างแรงจูงใจให้ภาครัฐและภาคเอกชน จ้างงานกลุ่มแรงงานนอกระบบ แรงงานสูงอายุ และแรงงานคนพิการ ในจำนวนที่มากขึ้น โดยผ่านการใช้มาตรการต่าง ๆ เช่น มาตรการทางด้านภาษี เป็นต้น ในขณะเดียวกันต้องสร้างแรงจูงใจให้กลุ่มแรงงานนอกระบบ แรงงานสูงอายุ และแรงงานคนพิการ เข้าสู่ระบบการทำงานให้มากขึ้น ผ่านระบบการประกันสังคม เพื่อให้แรงงานเข้ามาเป็นแรงงานในระบบ ที่ได้รับการดูแลและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายต่อไป (หน่วยงานดำเนินการ : สป. กกจ. สปส.)

- เร่งรัดการส่งเสริม สนับสนุนการฝึกอบรม/ฝึกอาชีพที่เหมาะสม โดยเฉพาะแรงงานสูงอายุ และแรงงานคนพิการ จัดหาตำแหน่งงาน สร้างช่องทางการเข้าถึงข้อมูลความรู้ โดยเฉพาะทักษะเทคโนโลยีที่ง่ายต่อการนำไปใช้ประโยชน์ รวมถึงเชื่อมโยงกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งมีภารกิจในการสนับสนุนเงินทุนกู้ยืมประกอบอาชีพประเภทต่าง ๆ เพื่อให้เข้าถึงการกู้ยืมเงินไปต่อยอดประกอบอาชีพสามารถพึ่งพาตนเองได้ (หน่วยงานดำเนินการ : สป. กกจ. กพร.)

๔. เร่งรัดการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวและป้องกันการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน เพื่อมุ่งสู่การเป็น Tier 1 มีมาตรการ ดังนี้

- เพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายด้านแรงงาน ตรวจการทำงานของแรงงานไทยและแรงงานต่างด้าว ตลอดจนสถานประกอบการกลุ่มเสี่ยงอย่างครอบคลุมและทั่วถึง เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน เพื่อมุ่งสู่การเป็น Tier 1 (หน่วยงานดำเนินการ : สป. กกจ. กสร. สปส.)

- เร่งรัดการบริหารจัดการการทำงานของแรงงานต่างด้าว เพื่อป้องปรามการกระทำความผิดกฎหมาย ส่งเสริมให้สถานประกอบการสามารถจ้างแรงงานต่างด้าวได้อย่างเพียงพอ และส่งเสริมการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวอย่างเป็นระบบ (หน่วยงานดำเนินการ : กกจ.)

๕. เร่งรัดการป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการ มีมาตรการ ดังนี้

- ป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการ ผ่านกลไกของกระทรวงแรงงาน ได้แก่ ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งระบบดูแลสุขภาพจิตในสถานประกอบการที่มีพนักงานมากกว่า ๑๐๐ คน ขึ้นไป โครงการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการ (TO BE NUMBER ONE) โครงการโรงงานสีขาว โครงการมาตรฐานการป้องกัน

และแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานประกอบการ (มยส.) และเครือข่ายอาสาสมัครแรงงานและบัณฑิตแรงงาน (หน่วยงานดำเนินการ : สป. กสร.)

๖. บูรณาการความร่วมมือทุกภาคส่วนในการให้บริการด้านแรงงาน พัฒนาและปรับปรุง ระบบค่าจ้างและรายได้ สวัสดิการ สิทธิประโยชน์ และความปลอดภัยในการทำงาน มีมาตรการ ดังนี้

- ส่งเสริมมาตรการให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมการกำหนดกลยุทธ์การพัฒนากำลังคน ร่วมลงมือและร่วมลงทุนพัฒนาหลักสูตรผู้สอน กำหนดกรอบการพัฒนาทักษะให้กับแรงงานมุ่งสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต สร้างความพร้อมรับมือ/ปรับใช้ในการทำงานของโลกเศรษฐกิจใบใหม่ ในขณะที่หน่วยงานภาครัฐเพิ่มบทบาทการทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนด้านต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการพัฒนาทักษะแรงงาน เช่น ระบบฐานข้อมูล เป็นต้น ทั้งนี้ นอกจากเป็นการปิดช่องว่างของการขาดแรงงานทักษะสูงของภาคธุรกิจ ยังช่วยการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจของประเทศได้ ในขณะเดียวกันแรงงานมีโอกาสในการเพิ่มอาชีพและมีรายได้ในจำนวนที่มากขึ้น (หน่วยงานดำเนินการ : กพร.)

- ส่งเสริมการบูรณาการความร่วมมือสร้างระบบการศึกษาที่เชื่อมโยงกับตลาดแรงงาน ประสานบทบาทระหว่างภาครัฐ และภาคเอกชน พร้อมพัฒนาแนวทางการบูรณาการสร้างฐานข้อมูลด้านแพลตฟอร์มดิจิทัลด้านการศึกษาการพัฒนาทักษะแรงงาน ที่ตรงกับความต้องการของภาคธุรกิจ เพื่อรองรับตลาดแรงงานอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นพลังในการพัฒนาประเทศ (หน่วยงานดำเนินการ : กกจ. กพร.)

- ส่งเสริมความร่วมมือภาครัฐ ภาคเอกชนและผู้นำชุมชน สนับสนุนความรู้ด้านเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับท้องถิ่นและภูมิปัญญาชาวบ้านเพื่อยกระดับอุตสาหกรรมในชุมชน โดยการเพิ่มนวัตกรรมสินค้าอุตสาหกรรมของชุมชนรวมถึงจัดหาแหล่งช่องทางด้านการตลาด โดยเฉพาะกลุ่มสินค้า และบริการรองรับการท่องเที่ยว ซึ่งมีแนวโน้มดีขึ้นในปีต่อ ๆ ไปจากหลายปัจจัย เช่น ค่าอ่อนตัวของเงินบาท แหล่งท่องเที่ยวมีการฟื้นตัวในช่วงเกิดวิกฤติ COVID – 19 เป็นต้น (หน่วยงานดำเนินการ : กกจ. กพร.)

- ส่งเสริมสวัสดิการด้านแรงงาน และสิทธิประโยชน์ตามระบบประกันสังคม รวมไปถึงความปลอดภัยอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงานแก่แรงงาน (หน่วยงานดำเนินการ : กสร. สปส. สสปท.)

๗. สื่อสารเชิงรุกด้านแรงงาน เพื่อให้แรงงานรับรู้บริการของกระทรวงแรงงานและสิทธิประโยชน์แรงงาน มีมาตรการ ดังนี้

- ออกตรวจสถานประกอบการ ส่งเสริมแรงงานสัมพันธ์เชิงรุก รับฟังปัญหาและข้อเสนอแนะสร้างความเข้าใจที่ดีในระบบแรงงานสัมพันธ์ เพื่อลดสถิติของปัญหาข้อพิพาทแรงงาน และข้อขัดแย้งระหว่างนายจ้างและลูกจ้างพร้อมให้ข้อมูลด้านป้องกันการแพร่ระบาดของโรค COVID – 19 เชิงรุกในกลุ่มแรงงานและสถานประกอบการ โดยใช้มาตรการด้านสาธารณสุขอย่างเคร่งครัด แม้ว่าสถานการณ์ต่าง ๆ ได้คลี่คลายลง (หน่วยงานดำเนินการ : กสร.)

- ประชาสัมพันธ์ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อภาคแรงงานอย่างทั่วถึงผ่านระบบดิจิทัล เช่น ข้อกฎหมายด้านแรงงานได้แก่ ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตและคุ้มครองแรงงานนอกระบบ พ.ศ. .... กฎหมายด้านประกันสังคมเป็นต้น (หน่วยงานดำเนินการ : ทุกหน่วยงาน)

- ส่งเสริมการเข้าสู่มาตรฐานแรงงานไทยและมาตรฐานความปลอดภัยในการทำงาน โดยการส่งเสริมและสนับสนุนความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานแรงงานไทยความรับผิดชอบต่อสังคมด้านแรงงาน ให้มีสถานประกอบการต้นแบบ

ระบบการบริหารจัดการและการจัดการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงาน ส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคแก่แรงงาน (หน่วยงานดำเนินการ : กสร. สสปท.)

<u>พลิกโฉมกระทรวงแรงงาน</u>

๑. เร่งรัดการพัฒนาระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ และนำเทคโนโลยีมาปรับปรุงการบริหารจัดการรองรับการเป็นรัฐบาลดิจิทัล เป็นการสะท้อนทิศทางการจ้างงานของภาคธุรกิจและเรียนรู้การเคลื่อนย้ายแรงงาน เพื่อใช้สำหรับการวางแผน/นโยบาย ตลอดจนการปรับปรุงการพัฒนาแรงงานที่ตอบโจทย์อย่างตรงจุด รวมทั้ง ใช้ประโยชน์ในการติดตาม เยียวยา ให้การช่วยเหลือให้ได้รับสวัสดิการที่เหมาะสมอย่างเท่าเทียมกัน ภายใต้การเปิดโอกาสให้ผู้ใช้ข้อมูลได้เข้าถึงการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล มีมาตรการ ดังนี้

- เร่งรัดพัฒนาแพลตฟอร์มแลเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อด้านทักษะของแรงงาน เพื่อจับคู่อุปสงค์และอุปทานแรงงาน ผ่านระบบชุดข้อมูลทักษะและความสามารถ (skills and competency sets) ของแรงงาน ซึ่งจะวิเคราะห์ตัวตนของแรงงานและฐานข้อมูลธุรกิจ จะสะท้อนความเชื่อมโยงของห่วงโซ่ความต้องการทักษะเฉพาะด้าน นำไปสู่หน่วยงานภาครัฐ/ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องสามารถพัฒนาทักษะแรงงานได้อย่างสอดคล้องกัน (หน่วยงานดำเนินการ : กพร.)
- เร่งรัดพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัลด้านการศึกษา การพัฒนาทักษะแรงงาน เชื่อมโยงการจ้างงาน โดยการบูรณาการข้อมูลพื้นฐานเชื่อมโยงระหว่างโครงสร้างการศึกษาในหลักสูตรการเรียนการสอนที่มีการยอมรับ ตำแหน่งงาน และความต้องการของสถานประกอบการ เพื่อรองรับตลาดแรงงานอย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลการทำ MOU ซึ่งมีอยู่หลายฉบับในปัจจุบัน (หน่วยงานดำเนินการ : กกจ. กพร.)
- พัฒนาระบบแฟ้มสะสมผลงาน (Labor E-Portfolio) โดยร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์กรมหาชน) ซึ่งกำลังดำเนินการพัฒนาระบบข้อมูลด้านกำลังคนของประเทศไทยในรูปแบบของระบบ E-Workforce Ecosystem โดยการจัดเก็บข้อมูลของบุคคลในภาคแรงงานอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่ข้อมูลประวัติการศึกษา การอบรม ประสบการณ์การทำงาน ทักษะที่ทุกคนมีไว้ในที่เดียวกัน เพื่อศึกษาการพัฒนาทักษะแรงงาน พร้อมวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการเรียนรู้กับการประกอบอาชีพ จะเป็นแหล่งความรู้ของแรงงานและสถานประกอบการที่จะนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป (หน่วยงานดำเนินการ : กพร.)

๒. สร้างงานวิจัย นวัตกรรม ให้สอดคล้องกับบริบทใหม่ของภาคแรงงาน เพื่อยกระดับการให้บริการ ยุคเทคโนโลยีมีอิทธิพลการเปลี่ยนแปลงภาคแรงงาน สร้างระบบ เปลี่ยนรูปแบบ เกิดอาชีพการทำงานใหม่ รวมถึงเปลี่ยนกลุ่มแรงงาน คือ ผู้หญิง เยาวชน และผู้สูงอายุ มาเป็นกำลังแรงงานมากขึ้น จึงต้องมีงานวิจัย เพื่อเป็นแนวทางการใช้ประโยชน์ในการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับภาคแรงงาน (หน่วยงานดำเนินงาน : ทุกหน่วยงาน)

๓. พัฒนา ปรับปรุง แก้ไขกฎหมายแรงงานให้สอดคล้องกับเศรษฐกิจ สังคม และโครงสร้างภาคแรงงานของโลกใบใหม่ มีมาตรการ ดังนี้

- เร่งรัดการผลักดัน ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานอิสระ พ.ศ. .... มุ่งเป้าหมายการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตและคุ้มครองแรงงานนอกระบบ (หน่วยงานดำเนิน : สป.)
- ปรับปรุงกฎหมายประกันสังคม ครอบคลุม ๓ ขอ คืนเงินชราภาพ (หน่วยงานดำเนินการ : สปส.)
- เร่งรัดปรับปรุง แก้ไขกฎหมายแรงงานที่มีอยู่เดิม รวมทั้งจัดทำกฎหมายแรงงานฉบับใหม่ ๆ เพื่อบังคับใช้ภาคแรงงานของโลกยุคดิจิทัล (หน่วยงานดำเนินการ : ทุกหน่วยงาน)

๔. พัฒนาบุคลากรกระทรวงแรงงานให้มีสมรรถนะสูงและมีธรรมาภิบาล ให้มีความเชี่ยวชาญและมีสมรรถนะเพียงพอ เป็นผู้นำการพัฒนายกระดับแรงงานของประเทศทุกระดับ สร้างการเปลี่ยนแปลงแบบก้าวกระโดดต่อระบบของแรงงานและรูปแบบทางธุรกิจใหม่ ๆ อย่างมีความเท่าทันต่อบริบทของโลก มีมาตรการ ดังนี้

- สร้างบุคลากรชั้นนำขององค์กร (ครูสอนหลักสูตร) สำหรับใช้ในการพัฒนาทักษะแรงงานให้กับแรงงาน โดยการจัดกิจกรรมโครงการการพัฒนายกระดับทักษะกำลังคนของหน่วยงานสังกัดกระทรวงแรงงานในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะอาชีพให้กับกำลังแรงงานทุกช่วงวัยและทุกระดับ โดยจัดทำเป็นแผนงาน/โครงการประจำปี กำหนดหลักสูตร/ใช้วิทยากรที่เชี่ยวชาญตามหลักสูตรฝึกอบรมบุคลากรมุ่งเป้านำความรู้ไปใช้ได้จริง สร้างระบบการติดตาม/ประเมินผลที่เป็น outcome (หน่วยงานดำเนินการ : ทุกหน่วยงาน)
- ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญ มีองค์ความรู้ครอบคลุมการพัฒนาภาคแรงงานทุกมิติ มุ่งเป้าหมายสร้างกระทรวงแรงงานให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ขับเคลื่อนการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยการพัฒนาชุดข้อมูลด้านแรงงานอย่างหลากหลาย พร้อมประชาสัมพันธ์ จัดการแถลงข่าวของผู้บริหาร เผยแพร่สู่สาธารณะอย่างต่อเนื่อง เป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับภาคแรงงานต่อกระทรวงแรงงาน (หน่วยงานดำเนินการ : ทุกหน่วยงาน)
- เชื่อมโยงเครือข่ายการทำงานอย่างคู่ขนานกับภาคเอกชนที่เป็นรูปธรรม โดยเฉพาะด้านการพัฒนาทักษะ (Skill Development) ที่ต้องใช้เทคโนโลยี และความรู้ที่ทันสมัย ก้าวล้ำไปในอนาคต ซึ่งภาคเอกชนมีศักยภาพ ในขณะที่หน่วยงานภาครัฐ แม้แต่กระทรวงแรงงานเอง ยังคงประสบปัญหาจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น ด้านงบประมาณมีไม่มากพอ เป็นต้น การทำงานแบบร่วมมือกันอย่างจริงจัง ดังกล่าว คาดการณ์ว่าสามารถสร้างแรงงานที่มีสมรรถนะตรงกับความต้องการของสถานประกอบการได้มากขึ้น จึงเป็นการสร้างขีดความสามารถในการพัฒนาธุรกิจ เพิ่มความแข็งแกร่งให้กับเศรษฐกิจประเทศ และสำคัญที่สุด คือ ช่วยลดปัญหาการขาดแคลนแรงงานทักษะสูงของภาคการผลิตและลดปัญหาการว่างงานของประเทศ (หน่วยงานดำเนินการ : ทุกหน่วยงาน)

กองยุทธศาสตร์และแผนงาน
สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน
๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๕